

ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದರು ನಿರೂಪಿಸಿದ ನೀತಿಕಥೆಗಳು

ಡಾ. ಕೆ. ಅನಂತರಾಮು

ಟಾಂಟಲಸ್ಸನ ನರಕಯಾತನೆ

ದೇವರು ಪ್ರೇಮನಿಧಿಯೂ ಸರ್ವಶಕ್ತನೂ ಆಗಿದ್ದಾನೆ. ಅವನು ಈ ಜಗತ್ತಿಗೆಲ್ಲ ಸಾರ್ವಭೌಮನಾಗಿ ರಾಜ್ಯಭಾರ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಆದರೆ ಅವನ ಆಳ್ವಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಕಷ್ಟಗಳೂ ಕ್ರೌರ್ಯಗಳೂ ಸಂದೇಹಗಳೂ ದಿನದಿಂದ ದಿನಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಲೇ ಇವೆಯಲ್ಲ ಎಂದು ಬೇಸರವಾಗುತ್ತದೆ. ಸುಖಕ್ಕಿಂತ ದುಃಖವೇ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಒಳ್ಳೆಯದಕ್ಕಿಂತ ಕೆಟ್ಟದ್ದೇ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ, ಇದೊಂದು ಭಯಂಕರ ರಣರಂಗವಾಗಿ ಬಿಟ್ಟಿದೆಯಲ್ಲ ಎಂಬ ಸಮಸ್ಯೆ ಕಾಡತೊಡಗುತ್ತದೆ. ನಮಗೆ ಸುಖವನ್ನು ಅನುಭವಿಸಬೇಕೆಂಬ ಇಚ್ಛೆ ಬಲವಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಅದನ್ನು ಈಡೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಹೋದರೆ ಬಲವಾದ ಹೊಡೆತ ಬೀಳುತ್ತದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ನಾವೆಲ್ಲ ಇಲ್ಲಿ ಟಾಂಟಲಸ್ಸನಂತೆ ಬಾಳಬೇಕಾಗಿದೆ ಎಂದು ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಸೂಚನಾರೂಪದಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿರುವ ಟಾಂಟಲಸ್ಸನ ಕಥೆಯನ್ನು ಮೂರ್ಛಾವಾಗಿ ನಾವು ಅರಿತುಕೊಂಡರೆ ವಿವೇಕಾನಂದರ ಈ ಮೇಲಿನ ಚಿಂತೆ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಸಮಾಧಾನವನ್ನು ಉಂಟು ಮಾಡುತ್ತದೆ.

ಟಾಂಟಲಸ್ ಎಂಬಾತನು ಗ್ರೀಕ್ ಪುರಾಣಗಳಲ್ಲಿ ಬರುವ ಒಬ್ಬ ದೊರೆಯಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಅವನು ಲಿಡಿಯ ಎಂಬ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಆಳುತ್ತಿದ್ದನು. ಅವನು ಸ್ಯೂಸ್ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನ ಮಹಾದೇವನ ಅಂಶದಿಂದ ಫೂಟೋ ಎಂಬ ದೇವತೆಯಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದ್ದನು. ಸ್ಯೂಸ್ ಎಂದರೆ ಅವನು ಅತ್ಯಂತ ಬಲಿಷ್ಠನಾದ ದೇವತೆ. ಸ್ವರ್ಗಲೋಕದ ದೇವತೆಗಳಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರಿಗಿಂತಲೂ ಉನ್ನತವಾದ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಅವನು ಅಲಂಕರಿಸಿದ್ದನು. ಅವನಿಗೊಂದು ಸ್ವರ್ಗಸಿಂಹಾಸನವಿತ್ತು. ಅದಕ್ಕೆ ಕಾಮನಬಿಲ್ಲಿನ ಏಳು ಬಣ್ಣಗಳೇ ಏಳು ಮೆಟ್ಟಿಲುಗಳಾಗಿದ್ದವು. ಸಿಡಲಿ ಅವನಿಗೆ ಆಯುಧವಾಗಿತ್ತು. ಈ ಮಹಾದೇವಮಾನವ ಸ್ಯೂಸನಿಗೆ ಟಾಂಟಲಸ್ಸನು ತುಂಬಾ ಬೇಕಾದವನಾಗಿದ್ದನು. ಸ್ವರ್ಗಲೋಕದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದ ದೇವತೆಗಳ ಔತಣಕೂಟಕ್ಕೆ ಸ್ಯೂಸನು ಅವನನ್ನು ಆಗಾಗ ಬರಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದನು. ದೇವತೆಗಳ ಪಂಕ್ತಿಯಲ್ಲೇ ಅವನಿಗೂ ಅಮೃತಾಹಾರ ಲಭಿಸುತ್ತಿತ್ತು. "ನಾನು ಸ್ಯೂಸನಿಗೆ ಅಚ್ಚುಮೆಚ್ಚಿನವನಾಗಿದ್ದೇನೆ, ಯಾರಿಗೇನೂ ಕಡಿಮೆಯುವನಲ್ಲ, ದೇವತೆಗಳೊಡನೆ ಸಹಪಂಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ನಾನು ಸನ್ಮಾನಿತನಾಗುತ್ತಿದ್ದೇನೆ" ಎಂದು ಟಾಂಟಲಸ್ಸನು ಅಹಂಕಾರಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿಬಿಟ್ಟನು. "ನಾನು" ಎಂಬ ತಪ್ಪಾದ ಕೇಂದ್ರವನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿ ವ್ಯವಹರಿಸತೊಡಗಿದನು. ಒಮ್ಮೆ ತನ್ನ ಗೆಳೆಯರಿಗೆ ಕೊಡೋಣವೆಂದು, ದೇವತೆಗಳಿಗೆ ಮೀಸಲಾದ ಅಮೃತವನ್ನು ಭೂಮಿಗೆ ಕದ್ದು ತಂದು ತನ್ನೂಲಕ ಸ್ಯೂಸನ ವಿಶ್ವಾಸಕ್ಕೆ ದೋಹವೆಸಗಿಬಿಟ್ಟನು.

ಆ ತರುವಾಯದಲ್ಲಿ ಒಮ್ಮೆ ಟಾಂಟಲಸ್ಸನು ಸ್ಯೂಸನನ್ನೂ ದೇವತೆಗಳನ್ನೂ ಕುರಿತು, "ನೀವೆಲ್ಲರೂ ನನ್ನ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ದಯಮಾಡಿಸಬೇಕು, ನಿಮಗಾಗಿ ನಾನೊಂದು ಭೋಜನಕೂಟವನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಿದ್ದೇನೆ" ಎಂದು ಆಹ್ವಾನಿಸಿದನು. ಆ ಆಹ್ವಾನವನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡು ಸ್ಯೂಸನೇ ಅದಿಯಾಗಿ ಎಲ್ಲ ದೇವತೆಗಳು ಟಾಂಟಲಸ್ಸನ ಮೇಲಿನ ಅಭಿಮಾನದಿಂದ ಲಿಡಿಯ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಆಗಮಿಸಿದರು.

ಟಾಂಟಲಸ್ಸನಾದರೂ ಆ ದೇವತೆಗಳ ದೈವತ್ವವನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಬೇಕು, ಅವರೆಲ್ಲ ನರಭಕ್ಷಕರು ಎಂದು ಬಿಂಬಿಸಿ ಕೀಳುಗೈಯಬೇಕು ಎಂಬೆಲ್ಲ ದುಷ್ಟ ಆಲೋಚನೆಗಳಿಗೆ ಪಕ್ಕಾಗಿಬಿಟ್ಟನು. ತನ್ನ ಎಳೆಯ ಬಾಲಕನಾದ ಪೆಲೋಪ್ಸ್ ಎಂಬಾತನನ್ನು ನಿಷ್ಕರುಣೆಯಾಗಿ ಕೊಂದು, ಅವನ ಮಾಂಸದಿಂದ ಅಡುಗೆ ಮಾಡಿಸಿದನು. ಅದನ್ನು ಸ್ಯೂಸ್ ಅದಿಯಾಗಿ ಎಲ್ಲ ದೇವತೆಗಳಿಗೂ ಉಣಬಡಿಸಿದನು. ಭೋಜನದ ಅರಂಭದಲ್ಲಿಯೇ ಟಾಂಟಲಸ್ಸನ ಕುಹಕನವೂ, ಕುತಂತ್ರವೂ ಬಯಲಾಗಿ, ಸ್ಯೂಸ್ ಮಹಾದೇವನು ಬಹುವಾಗಿ ಕೆರಳಿದನು. "ನನ್ನ ಸಲುಗೆಯನ್ನು ದುರುಪಯೋಗ ಪಡಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದೀಯೆ, ನನಗೆ ತಿರುಮಂತ್ರ ಹೇಳುವ ಉದ್ಭವನಾಗಿದ್ದೀಯೆ, ನಿನ್ನ ಅಕ್ಕಿತ್ಯಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಶಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ನೀನು ಅಧೋಲೋಕದಲ್ಲಿ ಅನುಭವಿಸು" ಎಂದು ಶಪಿಸಿದನು. ಅಸಹಾಯಕ ಎಳೆಯ ಬಾಲಕ ಪೆಲೋಪ್ಸನ ಮೇಲೆ ಮರುಕಮೋರಿ ತನ್ನ ಮಂತ್ರಬಲದಿಂದ ಅವನನ್ನು ಬದುಕಿಸಿ ಮೇಲೆತ್ತಿದನು. ಶರಣಾರ್ಥಿಗಳು, ಅತಿಥಿಗಳು, ಯಾಚಕರು, ಕಷ್ಟಕ್ಕೆ ಸಿಲುಕಿದವರು ಮೊದಲಾದ ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಸ್ಯೂಸ್ ದೇವನು ರಕ್ಷಿಸುವವನಾಗಿದ್ದನು. ತಪ್ಪಿತಸ್ಥರನ್ನು ಮಾತ್ರ ಕ್ಷರವಾಗಿ ದಂಡಿಸುತ್ತಿದ್ದನು. ಏಕಾಂಗಿಯಾಗಿ ಆಗಾಗ ಭೂಲೋಕದಲ್ಲಿ ವೇಷ ಮರೆಸಿಕೊಂಡು ಸಂಚರಿಸುತ್ತ ದುಷ್ಟಶಿಕ್ಷಣ, ಶಿಷ್ಟಪರಿಪಾಲನೆ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದನು. ಅಧೋಲೋಕಕ್ಕೆ ತಳ್ಳಲ್ಪಟ್ಟ ಟಾಂಟಲಸ್ಸನಿಗೆ ಘೋರವಾದ ಶಿಕ್ಷೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. ಅವನನ್ನು ಸೊಂಟಮೆಟ್ಟದವರೆಗೆ ಒಂದು ದ್ರಾಕ್ಷಾರಸದ ಕೊಳದಲ್ಲಿ ಹೊತುಹಾಕಿದರು. ಆ ಕೊಳದ ದಂಡೆಯಲ್ಲಿ ಸೇಬು, ಅಂಜೂರ, ದ್ರಾಕ್ಷೆ, ದಾಳಿಂಬೆ ಮುಂತಾದ ಹಣ್ಣಿನಮರಗಳು ಫಲಭಾರದಿಂದ ತೂಗಿತೊನೆಯುತ್ತಿದ್ದವು. ಹದವಾಗಿ ಮಾಗಿ ಗಮಗಮಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಆ ಬಣ್ಣಬಣ್ಣದ ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಸಾಕು, ಬಾಯಿಯಲ್ಲಿ ನೀರೂರುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದವು. ಆ ಹಣ್ಣುಗಳಾದರೂ ಟಾಂಟಲಸ್ಸನಿಗೆ ಎಟುಕುವಂತೆಯೇ ಅವನ ಭುಜದ ಮೇಲೆ ತೊನೆದಾಡುತ್ತಿದ್ದವು. ಅವನಿಗೆ ಅಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ಯಾವುದೇ ಆಹಾರವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಕುಡಿಯಲು ನೀರನ್ನಾದರೂ ಕೊಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಹಸಿವಿನಿಂದ ಕಂಗೆಟ್ಟ ಟಾಂಟಲಸ್ಸನು, ತನ್ನ ಭುಜದ ಮೇಲೆ ತೊನೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನಾದರೂ ತಿನ್ನೋಣವೆಂದು ಕೈನಿಡುತ್ತಿದ್ದನು. ಹಾಗೆ ನೀಡುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಬಿರುಗಾಳಿಯು ಬೀಸಿ ಆ ಹಣ್ಣಿನ ಗೋಚಲುಗಳು ಕೈಗೆಟುಕದಂತೆ ದೂರಕ್ಕೆ ಸರಿದುಬಿಡುತ್ತಿದ್ದವು. ಬಿರುಗಾಳಿ ಶಾಂತವಾದ ಮೇಲೆ ಮತ್ತೆ ಆ ಹಣ್ಣುಗಳು ಅವನ ಭುಜವನ್ನು ತಾಗುತ್ತ ಪ್ರಲೋಭನೆಯನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುತ್ತಿದ್ದವು. 'ಈಗ ಎಟುಕಿಸಿಕೊಳ್ಳೋಣ' ಎಂದು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದರೆ ಮತ್ತೆ ಬಿರುಗಾಳಿ ಹೊಡೆತದಿಂದ ದೂರಸರಿಯುತ್ತಿದ್ದವು. ಆ ವಿದ್ಯಮಾನವು ಮನರಾವರ್ತನೆಗೊಳ್ಳುತ್ತಲೇ ಇತ್ತು.

"ಹೋಗಲಿ, ಈ ಹಣ್ಣುಗಳ ಸಹವಾಸ ಬೇಡ, ದ್ರಾಕ್ಷಾರಸವನ್ನಾದರೂ ಕುಡಿದು, ಬಾಯಾರಿಕೆಯನ್ನು ಇಂಗಿಸಿಕೊಳ್ಳೋಣ" ಎಂದು ಟಾಂಟಲಸ್ಸನು ತನ್ನ ಕೈಗಳನ್ನು ಬೊಗಸೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಕೆಳಕ್ಕೆ ಬಾಗುತ್ತಿದ್ದನು. ಒಡನೆಯೇ ಅದು ತಳಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ತಲುಪಿ, ಕೈಗೆ ಎಟುಕದಂತಾಗಿಬಿಡುತ್ತಿತ್ತು. "ಅಯ್ಯೋ

ಹೀಗಾಯಿತಲ್ಲಾ ಎಂದು ದುಃಖಿಸುತ್ತ ನೆಟ್ಟಗೆ ನಿಂತ ಬಳಿಕ ಮತ್ತೆ ದ್ರಾಕ್ಷಾರಸವು ಮೇಲೇರುತ್ತಿತ್ತು. ಇಷ್ಟೇ ಸಾಲದೆಂಬಂತೆ ಭಾರಿಯಾದ ಬಂಡೆಯೊಂದು ಅಗಲೋ ಈಗಲೋ ಅವನ ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದು ಅವನನ್ನು ಅಪ್ಪಣ್ಣಿ ಮಾಡಿಬಿಡುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವ ಹಾಗೆ ತೂಗಾಡುತ್ತಿತ್ತು. ಟಾಂಟಲಸ್ಸನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿದ್ದ ನರಕ ಹೀಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಕ್ರೂರವಾಗಿತ್ತು. ಅವನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಶಿಕ್ಷೆಯನ್ನೂ ಮುಗಿದೇ ಇಲ್ಲ. 'ಏನನ್ನಾದರೂ ಆಸೆತೋರಿಸಿ, ಆಮೇಲೆ ಅದು ಕೈಗೆ ಸಿಕ್ಕದಂತೆ ವಂಚಿಸಿ ಗೋಳಾಡಿಸು' ಎಂಬ ಕ್ರಿಯಾರ್ಥವಿರುವ 'ಟಾಂಟಲ್ಯೆಜ್' ಎಂಬ ಆಂಗ್ಲ ಶಬ್ದವೊಂದಿದೆ. ಅದು ಟಾಂಟಲಸ್ ಮಹಾಶಯನಿಂದಲೇ ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡಿರುವುದಂತೆ !

ಈ ಟಾಂಟಲಸ್ಸನ ನರಕವನ್ನೇ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿರುವುದಕ್ಕೆ

ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಸರ್ವಸಮ್ಮತವಾದ ಕಾರಣವನ್ನು ಹೇಳುವುದು ಕಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಈ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಅಸ್ಥವ್ಯಸ್ಥ, ಈ ಸತ್ಯಾಸತ್ಯತೆಗಳ ಮಿಶ್ರಣ ಎಲ್ಲಿ ಸಂಧಿಸುತ್ತದೆ ಎಂಬುದು ಯಾರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ನಾವು ಈಗಿನ ಮಧ್ಯೆ ಇದ್ದೇವೆ; ಅರೆನಿದ್ದೆಯ, ಅರೆಎಚ್ಚರದ ಮಬ್ಬು ಬೆಳಕಿನಲ್ಲಿ ಸಂಚರಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಅದನ್ನೇ ಮಾಯೆ ಎನ್ನಬಹುದು. ನಾವು ಮಾಯೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಹುಟ್ಟಿ ಬೆಳೆದು ಅದರೊಳಗೇ ಜೀವಿಸುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ, ಅದರೊಳಗೇ ಯೋಚಿಸುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ, ನಮಗೆ ಉತ್ತರವನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುವುದು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲ ಚಿಂತನೆಗಳೂ, ಭಾವನೆಗಳೂ ಮಾಯೆಯ ಅವರಣದೊಳಗೇ ಇರುತ್ತವೆ. ಮಾಯಾವರಣವನ್ನು ದಾಟುವುದಕ್ಕೆ ಅತ್ಯಾಸ್ಥಾತ್ಮರಕ್ಕಿಂತ ಅನ್ಯಮಾರ್ಗವಿಲ್ಲ ಎಂದು ವಿವೇಕಾನಂದರು ಉಪದೇಶಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದರ ಕರ್ಮಯೋಗ ! ವಿವೇಕಿ ಜನರ ತತ್ತ್ವಭೋಗ !

(ಪುಟ ೨೧ ರಿಂದ)

೭೫. ಪೂರ್ಣ ಒಂದೂ ಅಲ್ಲ, ಭಾಗ !
ಎರಡು ಭಿನ್ನ ಮುಖಗಳು !
ಕರ್ಮ ಶಾಂತಿ ಕೂಡಿದಾಗ
ಬರಡು ಜಗದಿ ಸುಖಗಳು ||
೭೬. ನೀರವತೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ನರಗೆ
ಊರ ಗೌಡ ಗದ್ದಲ !
ನೀರಲಿದ್ದ ಮೀನ ಹೊರಗೆ
ದೂರ ಬಿಟ್ಟ ತೆರನಲ ||
೭೭. ಸದ್ಗುಗದ್ದಲಕ್ಕೆ ಗೋಣ-
-ಕೊಟ್ಟು ಸುಖವ ಜೀವನು !
ಎದ್ದುಬಿದ್ದು ಶಾಂತ ತಾಣ
ಬಿಟ್ಟು ಓಡಿ ಬರುವನು ||
- ೭೮ ಶಾಂತಿ ಕೆಡಿಸಿ ಕರ್ಮಸಂಗ
ಜನರ ಹೊಸಕೆ ಹಾಕಿದೆ !
ಶಾಂತಿ ನಡೆಸಿ ಕುಣಿವ ಮಂಗ-
-ಮನವನಾಳಬೇಕಿದೆ ||
೭೯. ಕರ್ಮಹೊರೆಯ ಮಾತ್ರದಿಂದ
ಶಾಂತಿ ನಶಿಸಲಾರದು !
ಕರ್ಮ ತೊರೆದ ಮಾತ್ರದಿಂದ
ಶಾಂತಿ ನೆಲಸಲಾರದು !
೮೦. ಕರ್ಮಕ್ಷೇತ್ರ ನಡುವಿನಲ್ಲೂ
ಘನದ ಶಾಂತಿ ಸಾಧ್ಯವು !
ಕರ್ಮಗಾತ್ರ ಮಾಡುವಲ್ಲೂ
ಮನದ ಹಿಡಿತ ಬೋಧ್ಯವು ||
೮೧. ದೂರ ಶಾಂತ ತಾಣದಲ್ಲೂ
ಹುರುಪು, ಕ್ರಿಯಾಶಕ್ತಿಯ !
ಪೂರ ರಭಸ ಕೆಲಸದಲ್ಲೂ
ಮರುವಿನಂಥ ಶಾಂತಿಯ ||
೮೨. ಅರಿತ ಧೀರ ಹಿಡಿತವನ್ನು
ಕಲಿತ ಕರ್ಮ-ಕೇಸರಿ !
ನುರಿತ ಯೋಗಿ ಚಿತ್ತವನ್ನು
ನಲಿಸಗೊಡದ ಮಾದರಿ ||

೮೩. ಆತ ಗಾಢ ಗಾಡಿ-ನಿಬಿಡ
ಭುವಿಯ ಹಾದಿ ನಡೆಯುತ !
ವಾತ ದೂಡದಂಥ ಗೂಢ
ಗವಿಯ ಶಾಂತಿ ಸವೆಯುತ ||
೮೪. ಚಿತ್ತವೃತ್ತಿ ಓಡದಂತೆ
ತಡೆವ ಕರ್ಮ ಮಾಡುತ !
ಇತ್ತ ಏನೂ ಮಾಡದಂತೆ
ನಡೆವ ನಗೆಯ ಬೀರುತ ||
೮೫. ಮೇರುವಂಥ ಲಕ್ಷ್ಯವಾಯ್ತು !
ಎಲ್ಲ ಜನಕೆ ಸಿಗದಲ !
ವಿರುವಾಸೆ ಇದ್ದರಾಯ್ತು
ಮೆಲ್ಲ ಸಾಗಬಹುದಲ ! ||
೮೬. ನಿನ್ನ ಪಾಲ ಹೊಣೆಗಳನ್ನು
ತಪ್ಪದಂತೆ ಸಲಿಸುತು !
ಸ್ವಿನ್ನನಾಗಿ^{೧೬} ಸ್ವಾರ್ಥವನ್ನು
ಒಪ್ಪಮಾಡಿ ಎಸೆವುದು ||
೮೭. ಆದಿಯಲ್ಲಿ ಜಾಳಿಗಳೆಡೆ
ಸ್ವಾರ್ಥವೊಂದೇ ಮಿಡಿವುದು !
ಕಾದಿದಲ್ಲಿ ಯತ್ನ ಬಿಡದೆ
ಸ್ವಾರ್ಥಮೆಲ್ಲ ಮಡಿವುದು ||
೮೮. ಪಟ್ಟು ಬಿಡಲು ಸಲ್ಲ ! ಸ್ವಾರ್ಥ-
ಶಮನ ಯಜ್ಞ ಸಾಗಲಿ !
ಸುಟ್ಟು ಕಡೆಗೆ ಎಲ್ಲ ಸ್ವಾರ್ಥ
ಅಮಲ ಬೆಳಕು ಹರಿಯಲಿ ||

ಕಠಿಣ ಪದಗಳ ಅರ್ಥ : ೨೮. ಹುಡುಕಿ ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಯೋಗ್ಯವಾದ; ಅಪರೂಪದ, ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ. ೨೯. ದ್ರವ್ಯಗಳ ಸಮೂಹ; ರಾಶಿ ರಾಶಿ ವಸ್ತುಗಳು. ಜಾತ = ಗುಂಪು, ಸಮೂಹ. ೩೦^೧. ಅನುಸರಿಸಿ; ಅಂದರೆ ಆಸೆಯಿಂದ ದುಡಿದುಡಿದು. ೩೦^೨. ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಹೊಕ್ಕಿದಷ್ಟನ್ನು ಮಾತ್ರ ೩೧. ಇಂದ್ರಜಾಲ, ಯಾರಿಗೇನು ಬೇಕೋ ಅದನ್ನು ಪಡೆವ ಯೋಗ್ಯತೆಯನ್ನು ಕರ್ಮ ಉಂಟುಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತದೆ!

ಇದೇನು ಸಾಮಾನ್ಯವೇ! ದಿವ್ಯ ಕೈಚಳಕ ಅಲ್ಲವೇ! ೩೨. ಆಟ, ಚೆಲ್ಲಾಟ, ನಗೆಚಟಾಕಿ, ಪರಿಹಾಸ್ಯ ೩೩. ಸುವರ್ಣ; ಹೊನ್ನು ೩೪. ಆತನಾದ, ಗೋಳಾಟ, ಗೋಳಗಾಟ (ಸಲ್ಲ). ೩೫. ಎಸಕೆ ಎಂದರೆ ಪ್ರಯತ್ನ. ಇಂದಿನ ನಮ್ಮ ಕರ್ಮದಂತೆ, ಪ್ರಯತ್ನದಂತೆ ಮುಂದಿನ ಬಾಳು. ೩೬. ತಕ್ಕದಾದ. ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮ ಅಂಕ ಗಳಿಸುವ ಗುರಿ; ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಹಗಲೂ ಇರುಳೂ ನಿನ್ನ ಬಿಟ್ಟು ಕಣ್ಣು ನೋಯಿಸಿಕೊಂಡು ಸಿನೆಮಾ ನೋಡಿದ್ದೇ ನೋಡಿದ್ದು ! ಇದೂ ಒಂದು ಶ್ರಮವೇ ! ಆದರೆ ಅಯುಕ್ತವಾದ ಶ್ರಮ. ಗುರಿಸೇರಲು ತಕ್ಕದಾದ ದುಡಿಮೆಯೇ ಯುಕ್ತ ಶ್ರಮ. ೩೭. ಆಸಕ್ತಿಯಿಂದ ೩೮. ಆಸೆ ೩೯. ಉದ್ದೇಶ ೪೦. ಸಂಗ (ಕರ್ಮಫಲದಲ್ಲಿ ಆಸೆ) ಎಂಬ ಸಮುದ್ರವನ್ನು ೪೧. ಪ್ರೇಷ ಎಂದರೆ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಿಯವಾದದ್ದು. ಕರ್ಮಫಲ, ಸ್ವಾರ್ಥ - ಇವು ಯಾರಿಗೆ ತಾನೆ ಪ್ರಿಯವಲ್ಲ! ಸ್ವಲ್ಪ ಸಹನೆ ತಂದುಕೊಂಡು, ಕರ್ಮಫಲದ ಆಸೆಯನ್ನು ತ್ಯಾಗಮಾಡಿ ದುಡಿದು ನೋಡಿ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ ಸ್ವಾಮೀಜಿ. ೪೨. ಓಘ ಎಂದರೆ ರಭಸ, ಪ್ರವಾಹ, ಸ್ವಾರ್ಥದ ತವಕ ತುಂಬ ರಭಸವುಳ್ಳದ್ದು. ಮನುಷ್ಯನ ಶಕ್ತಿ, ಜ್ಞಾನ, ವಿವೇಕವೆಲ್ಲ ಆಸೆಯ ನೆರೆಯಲ್ಲಿ ಕೊಚ್ಚಿಕೊಂಡುಹೋಗಿಬಿಡುತ್ತದೆ. ಅದನ್ನು ತಡೆದರೆ, ಅಂದರೆ ನಿಸ್ವಾರ್ಥಭಾವದಿಂದ ಕರ್ಮಮಾಡಲು ಸಮರ್ಥನಾದರೆ, ಅಂತಹ ವ್ಯಕ್ತಿ ಅಪಾರಶಕ್ತಿಯ ಖನಿಯಾಗುತ್ತಾನೆ. ೪೩. ಆಸೆ ಇಲ್ಲದ, ಈಹ ಎಂದರೆ ಆಸೆ, ಪ್ರಯತ್ನ. ಕ್ರಿಸ್ತ, ಬುದ್ಧರಂತಹ ಆದರ್ಶಯೋಗಿಗಳಲ್ಲಿ ಆಸೆಯೂ ಇಲ್ಲ, ಯಾವುದನ್ನಾದರೂ ಪಡೆಯಲು ಅವರು ಹವಣಿಸುವುದೂ ಇಲ್ಲ. ನಿರ್ಮಮಭಾವ ದಿಂದ, ನಿರ್ವಿಕಾರ ಚಿತ್ತದಿಂದ ಕೆಲಸಕ್ಕಾಗಿ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡುಹೋಗುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ! ೪೪. ನಿಷ್ಠುವಾದ ೪೫. ಹೋರಾಡುವ ಜಾಗ, ರಣರಂಗ ೪೬. ಬೆವರಿಳಿಸಿ, ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ಶ್ರಮವಹಿಸಿ